

● På en fotoutställning i Alvesta konsthall ger Hans Runesson sin bildliga kärleksförklaring till glaset och konsthantverkarna som behärskar materialet. Thomas Lissing har sett utställningen.

Hyttan och glaset i kamerafokus

FOTO

Hans Runesson
Alvesta konsthall
Till den 19 februari

Det är sällan fotograf Hans Runesson ställer ut, åtminstone på hemmaplan. När han nu dyker upp på kort visitt i Alvesta är det hyttan och glaset som står i fokus. Hantverk och hantverkare från Boda och Örsjö glasbruk figurerar ihop med sina alster, alla utförda i den magiska tekniken graal.

I **tioalet** bilder skildrar Runesson sitt möte med graalglaset och dess btingare. Det är dokumentärt fångat, men med ambitionen att framhäva både materialets magi och kunskapen hos de som arbetar med det. För att stänga ute det allerstades närvarande och fotografiskt besvärliga motljuset i hyttan har han riggat upp rostiga plåtar i bakgrunden. En diskret åtgärd som koncentrerar blicken till motivet, förbättrar exponeringen och gör gott för slutresultatet.

Det är ett intensivt fokus i bilderna. De få sekunder glaset bearbetas är alla blickar riktade mot den heta massan. Den roterar på pipan, glöder, gnistrar och formas med

Hans Runessons foton skildrar arbetet i en glashytta. Här tillverkas konstglas i graalteknik av Peter Hermansson.

vana rörelser. Kropparna är spända, ansträngda av glasets tyngd och redo att blixtsnabbt hugga i där det behövs. Med helt rätt handgrepp i helt rätt ögonblick.

Arbetet, som utförs av hyttornas mest namnkunniga medarbetare, är fångat i säkra kompositioner fulla av energi. Enskilda blåsare såväl som flera i samarbete. Färgerna är förklarligt starka och bidrar till intensiteten i bilderna. Som dokumentär svit har den en välbehövlig variation i utsnitt, motiv och tempo. Från arrangerade porträtt till se-

kundsnapa iakttagelser.

Bilderna förmedlar hetan, koncentrationen och spänningen. Har man en gång varit i en levande hytta är det lätt att frammana lukten, ugnens dova ljudmatta och slamret av redskapens stål mot stål.

Hans Runesson har i många år varit aktiv som press- och uppdragsfotograf med varierande arbetsområden. Mest känd är han för sin gatubild från nazistdemonstrationen i Växjö centrum 1985, där en kvinna riktar ett slag med handväskan mot en av deltagarna. Fotot

vann samma år titeln Årets bild, och har senare även röstats fram till århundradets bild. För att spegla bredden inom Runessons arbetsfält finns förutom de utställda bilderna även ett retrospektivt bildspel som innehåller hundratalet fotografier. Det skulle förvåna om den inte dyker upp där.

Men som sagt, utställningens tema är glas. Runesson ger oss här sin bildmässiga kärleksförklaring till konsthantverket och hyllning till de mästare som behärskar materialets oberäknelighet.

THOMAS LISSING

Mikkel Karlshøj, Peter Hermansson och Björn Friborg fokuserar på vasen i graalteknik.

Peter Hermansson använder tekniken Pollock.

KRÖNIKA

Anders Mildner: Den där rädslan

ANDERS MILDNER

Anders Mildner skriver här om att medierna borde stå för tillförlitliga fakta och kunskap men spelar ofta populisterna i händerna genom att sälja drastisk och dramatisk politik till väljarna.

Alla opinionsundersökningar som visar på dåliga siffror är falska. Den närmast nordkoreanska hållningen twittrade Donald Trump ut förra veckan, vilket naturligtvis bara var ännu ett exempel i en numera förskräckande

lång rad av förljugen propaganda som distribueras från Vita Huset.

Och plötsligt står det allt mer klart att vi måste vänja oss vid en helt ny verklighet, där just aggressiv propaganda och tokiga konspirationsteorier samverkar med alternativa fakta och andra falskier för att skapa en värld där lögnen varje dag ger sanningen en rejäl kamp.

Men hur blev det så att fakta inte längre biter på folk?

En pusselbit återfinns i mediernas bilder av vår samtid. De skapar intrycket av att vi lever i dystopiska tider, präglade av en abstrakt rädsla inför saker som vi som enskilda inte kan påverka.

Flyktkrisen. Klimathotet. Ett allt aggressivare Ryssland. Populismens framväxt, polariseringen, det ökade rasistiska hatet och de direkta hot som följer i dess spår.

Utvecklingen präglar alla men framförallt unga. De flesta undersökningar visar samma sak: yngre människors osäkerhet inför framtiden är stor. Kanske är otryggheten i samtiden ännu större. Det spelar ingen roll att världen faktiskt på många sätt blir bättre, vilket som bekant Hans Rosling ständigt påpekade, skräcken sitter ändå där den sitter.

I dystopiska tider litat vi inte på någon.

Skuggan i buskarna kan mycket väl vara en mördarclown. Artikeln i dagstidningen kan vara en kugge i en jättelik konspiration att föra oss alla bakom ljuset. Alla (alla!) runtomkring oss skulle kunna vara drivna av dolda agendor.

Och, tja, snart kanske det i vilket fall som helst ändå smäller, klimatet går åt helvete, upprustningen leder till krig. Frågar man unga vad de är rädda för, svarar de: allt det där, allt på en gång.

När vi pratar om faktaresistens och jakten på sanningen i en värld som allt mer präglas av lögn och fejk, spelar just de bilder av verkligheten som medierna kollektivt skapar en oerhört stor roll. Dessa bilder har möjlighet att påverka hur människor betraktar världen. De skulle kunna skapa både framtidstro och tillit till de institutioner som garanterar att det faktiskt finns sådana saker som tillförlitlig kunskap.

Här spelar alltför ofta journalistiken populisterna i händerna, genom att lyfta de kriser som så strategiskt frammanas med ett enda syfte: att kunna sälja drastisk och dramatisk politik till väljarna. Som naturligtvis aldrig hade accepterat något av detta om det inte var för den där rädslan.

De flesta undersökningar visar samma sak: yngre människors osäkerhet inför framtiden är stor. Kanske är otryggheten i samtiden ännu större. Det spelar ingen roll att världen faktiskt på många sätt blir bättre, vilket som bekant Hans Rosling ständigt påpekade, skräcken sitter ändå där den sitter.

ANDERS MILDNER